

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִי לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר.¹ הַדְּקֹדֵק הוּא תִיבַת 'לאמר'; מאי לאמר², הא לא נאמר אחר כך כלום שאמר להם משה רבינו ע"ה זה המצוה

ונראה לי, כי איתא (ראה פסחים נו א)³ שאמירה היא בחשאי, ודיבור הוא בהכרזה והרמת קול. ואיתא (תנחומא תשא לא)⁴ אין לך יפה מן הצניעות, לפי שהלוחות הראשונות ניתנו בפומבי נשתברו. עוד איתא במאמרם (ויק"ר א יא)⁵ אילו היו יודעים אומות העולם כמה משכן יפה להם - היו מקיפין אותו כו', שמתחילה היה דיבור יוצא והיו אומות העולם נתרזין וכו', ואחר כך כשהוקם המשכן נתייחד הדיבור אל משה רבינו במשכן בחשאי

וזה ביאור הכתוב שלפנינו וידבר ה' אל משה רצה לומר בהכרזה והשמעת קול בפרסום, במדבר סיני כי שם היה בפומבי כנ"ל. וקאמר הפסוק אחרי זה באהל מועד וגו' בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר פירוש, באהל מועד היה הדיבור בחשאי, וזהו לאמר כנ"ל⁶.

ועל דרך הפנימי הענין הוא כך; דאיתא בספרים הקדושים, דיש 'קטנות ראשון' ו'גדלות ראשון', 'קטנות שני' ו'גדלות שני'. ולהבין הדבר קצת, דהנה דבר הזה נמצא גם כן באדם⁷; דהיינו מתחילה - אָדָם עִיר פְּרָא יְנַלְד⁸ והוא בקטנות, וזה נקרא 'קטנות ראשון'. וכשבא לְשָׁכַל להכיר את מי שאמר והיה העולם, ומתחיל לעבוד את הבורא יתברך שמו - זה נקרא 'גדלות ראשון'. ואז צריך לעבוד בכל כוחו, הן בתורה והן בתפילה והן בעבודת המצות, וצריך ליגיעה רבה בפירסום בכל כוחו, מחמת שקשה לבוא תיכף ליראה ואהבה באמת אלא אחרי יגיעה ועבודה מחמת שיוצא מקטנות ראשון. ואחר 'גדלות ראשון' יש 'קטנות שני' - שנופל אדם ממדריגתו הקדום. ואחר כך צריך להחזיק את עצמו להבין תחבולות היצר ולחזור לעבודת השי"ת, ואחר כך בא לגדלות שני, ואז אינו צריך לעבוד בעמל ויגיעה רבה, רק יכול לעשות הכל בחשאי ובמחשבה, הן תורה והן תפילה שלא יהיה נראה כל כך בפירסום, ואף על פי כן הכל יכול להיות ביראה ואהבה רבה - אף על פי שאין נראה לבריות, וזה מדריגה גדולה

וזה נרמז בפסוק הנ"ל וידבר ה' אל משה במדבר סיני פירוש, מתחילה הוא בדיבור בהכרזה ובפרסום כנ"ל, שלכתחילה צריך האדם לעשות עבודת השי"ת בהרמת קול ובפרסום, שיש עליו טורח גדול נגד ה'קטנות ראשון'. במדבר, ידוע דרשת חז"ל (במדב"ר א ז)⁹ שצריך להיות הפקר כמדבר, היינו שצריך האדם להפקיר את עצמו ולעבוד את השי"ת בפומבי¹⁰. וגמר אומר הכתוב ברמז אחר כך באהל מועד באחד לחודש השני פירוש, כשבא לחידוש השני דהיינו בגדלות שני כנ"ל - אז לאמר פירוש, אז יוכל לעשות הכל בחשאי ובמחשבה, כנ"ל¹¹.

שְׂאוּ אֵת רֵאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֵם וּגְו'.¹² להבין מפני מה במספר בני ישראל כתיב 'למשפחות לבית אבותם', וגבי מספר בני הלויים כתוב 'פקוד את בני לוי לבית אבותם למשפחותם'¹³.

¹ במדבר פרק א: (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִי לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר:

² מאור עינים במדבר פרשת במדבר: וצריך להבין מהו לאמר שאין שייך כאן לאמר לישראל כיון שהציווי היה למשה לבדו לפקוד את ישראל.

³ זוהר - האדרא רבא כרך ג (במדבר) פרשת נשא דף קלב עמוד ב דף קלג עמוד א: הכי תאנא מה בין דבור לאמירה, אמירה הוא דלא בעי לארמא קלא דבור בעי לארמא קלא ולאכרזא מלין,

זוהר כרך א (בראשית) פרשת ויחי דף רלד עמוד ב: ואמרת בלבבך אמירה בחשאי

⁴ מדרש תנחומא (ורשא) פרשת כי תשא סימן לא: הלוחות ראשונות על שנתנו בפומבי לפיכך שלטה בהם עין הרע ונשתברו וכאן א"ל הקדוש ברוך הוא אין לך יפה מן הצניעות שנאמר (מיכה ו) ומה ה' דורש ממך כי אם עשה משפט ואהבת חסד והצנע לכת.

⁵ ויקרא רבה (וילנא) פרשה א סימן יא (פרשת ויקרא): יא אריב"ל אילו היו או"ה יודעים מה אה"מ =אהל מועד= יפה להן היו מקיפין אותו אהליות וקטטריות את מוצא שעד שלא הוקם המשכן היו או"ה שומעים קול הדיבור ונתרזים מתוך פנוקטיהוון הה"ד (דברים ה) כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים גמול, א"ר סימון דו פרופין היה הדיבור יוצא חיים לישראל וסם המות לאו"ה הה"ד (שם /דברים/ ד) כאשר שמעת אתה ויחי, את שמעת וחיית ואומות העולם שומעים ומתים, תני רבי חייא מאהל מועד, מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל מועד.

⁶ ובזה מיושב תיבת לאמור, שאין הכוונה שיאמר משה זה לב"י, אלא שבאוהל מועד נאמר למשה החשאי

⁷ מאור ושמש ויקרא רמזים לשביעי של פסח: קטנות ראשון וגדלות ראשון, קטנות שני וגדלות שני. ולהבין זאת מעט, איך שייך זה בכל אדם וכל אדם יוכל להשיג זאת, כנאמר (איוב יט כו) (ו)מְבַשְׂרֵי אֲחֻזָּה אֶלּוֹה - נראה להבינו בדרך משל; לתינוק קטן שאין לו דעת - אינו ציית לאביו עד שמפחידו בשבט, ומחמת פחד ההכאה - הוא עושה רצון אביו, אבל לציית את אביו מאהבה - מזה אינו יודע כלל. ואחר כך כשנתגדל התינוק יש לו דעת, ומבחין שהוא מקבל טובות מאביו, ואביו מְהַיָּה אותו על העולם - הוא עושה רצון אביו מאהבה, מחמת שיועד שאביו מיטיב עמו. ואף על פי כן יש לו גם כן יראה, אף שאינו ירא מהכאת שבט - יש לו יראות אחרות. עד שבא לגדלות - השָׁכַל יותר, ויודע ומבין חכמתו וגדולתו של אביו - אז עושה רצון אביו מאהבה מחמת גדולתו ורממותו של אביו. כן הוא בעבודת ה', בתחלה כשאדם רוצה לכונס בפתחי תורה ועבודה צריך לשים על הלב יראת העונש, אשר הוא יתברך נוקם מעוברי רצונו, וזהו יראה חיצונית ולא יראה עיקרית, וזה נקרא 'קטנות ראשון' - ששכלו הוא קטן מאד להבחין גדולתו ויתברך, ואז הוא עדיין משוקע בקליפות, ונפשו נוטה אל תאוות הגשמיות, ומה שעובד את השי"ת אינו כי אם מחמת יראת העונש. וצריך האדם לשקוד על דלתו תורה ועבודה, ולא ישקוט ולא ינוח עד שיצא מבחינה זו וישבר תאוותו, ועל ידי זה בא לגדלות - השכל שהוא יודע ומבין שהקב"ה מהוה אותו בעולם, וכל הטובות והחסדים הם מאתו יתברך, ועובד את השי"ת מאהבה - ואז נפשו זקה, והחומר שלו נזדכך אך עדיין לא לגמרי, ולפעמים יוכל לבוא עוד לאיזה מחשבה רעה או לאיזה תאוה חלילה, ועדיין יש בו אחיזה מהקליפות מעט, מחמת שעובד עבור תשלום גמול, וזה נקרא 'קטנות שני'. וצריך לעבוד עבודת תורה ולזכך עצמו יותר עד שיהיה לבו חָלָל בְּקַרְבּוֹ, ואז נתבטל ממנו הקליפות מכל וכל, וזוכה לגדלות - השָׁכַל ומשיג השגות אלהותו יתברך, ונעשה דבוק בו יתברך וזה נקרא 'גדלות שני', וזהו תכלית עבודה האמיתית..

⁸ איוב פרק יא פסוק יב: (יב) וְאִישׁ גְּבוּב יִלְבָּב וְעִיר פְּרָא אָדָם יִלְד:

⁹ במדבר רבה (וילנא) פרשה א סימן ז: וידבר ה' אל משה במדבר סיני אלא כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני.

¹⁰ כמו מדבר שהוא הפקר וגלוי לכל, כך צריך האדם בתחילה לעבוד את ה' בפומבי ובפרסום

¹¹ ויתפרש תיבת לאמור לרמוז שהבא לגדלות שני המרומז לחודש השני יוכל לבוא לעבודת ה' בחשאי

¹² במדבר פרק א: (ב) שְׂאוּ אֵת-רֵאשׁ כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֵם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת קְלֵ-זָכָר לְגִלְגָּלְתֶּם: (ג) מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַמְלָה כָּל-יָצָא עֲבָא בְּיִשְׂרָאֵל תְּפַקְדוּ אֹתָם לְצַבְּאָתָם אֲתָה וְאֶהְרֹן:

¹³ במדבר פרק ג: (ד) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי לֵאמֹר: (טו) פְּקֹד אֶת-בְּנֵי לְוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתֶּם כְּ-זָכָר מִבְּן-חֹדֶשׁ וְעַמְלָה תְּפַקְדֶם:

ונראה בזה, כי המספר היה לתקן את מה שפגמו¹⁴ כדאיתא בספרי הקודש, והיה המספר לתקן הנשמות¹⁵. והנה אבותם שמתו במצרים לא היו מתוקנים כל כך¹⁶, והיה המספר כאן כשהוקם המשכן לתקן כל הנשמות, דהיינו ששים ריבוא שהוא כלל נשמות ישראל כידוע¹⁷, ונתקנו הנשמות המגולגלים¹⁸.

וזה נרמז בקרא, דכתיב במספר בני ישראל - 'לגלגלתם'; **במספר שמות כל זכר 'לגלגלתם'**¹⁹ - שתקנו במספר זה את הנשמות המגולגלים, ועל כן כתיב במספר בני ישראל **למשפחותם לבית אבותם** רצה לומר, שמשפחותם תקנו את האבות הקודמים. מה שאין כן גבי שבט לוי, שהאבות הלויים היו קדושים גם במצרים, כידוע ממאמרם ז"ל²⁰, והלויים נפקדו מחודש ולמעלה שהיו עדיין קטנים ולא נודע מה יהיה סופם אם יהיו צדיקים לכשיגדלו; על כן כתיב לבית אבותם למשפחותם פירוש, שיעמוד להם זכות אבותם - למשפחותם שיהיה אלו צדיקים כשיגדלו, לפי שיעמוד להם זכות אבותם הקדושים.

עוד על פסוק הנ"ל בהקדם איזה דקדוקים עוד; שָׂאוּ אֶת רֵאשׁוֹן כָּל עֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּגו'. וְאַתְּכֶם יְהִיוּ אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה אִישׁ רֵאשׁוֹן לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא. לכאורה קשה, דהיה לו לכתוב 'לבית אבותיו', יהיה דלשונו 'הוא' אינו עולה שפיר. גם קשה, שאחר כך כתיב 'ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות',²¹ היה לו לכתוב 'אשר נתפרשו בשמות'. עוד יש לדקדק, שכתוב אחר כך 'אלה הפקודים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל שנים עשר איש איש אחד לבית אבותיו היו'²², גם כאן אינו מובן. שאמר הכתוב 'איש אחד לבית אבותיו' שהוא לשון יחיד, ומסיים אחר כך הכתוב 'היו' לשון רבים.

ונראה בזה, דהנה אצל הלויים כתיב **ויפקוד אותם משה על פי ה'**²³; ופירש רש"י ז"ל (במדבר ג טז)²⁴, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא וכו', הלך משה ועמד על פתח האוהל והשכינה מקדמת לפניו, ובת קול יוצאת מן האוהל ואומרת כך וכך תינקות יש באוהל וכו'. ובודאי גם המספר של ישראל היה גם כן על פי רוח הקודש, וכוונת המספר לא היה בשביל לידע מנינם - רק לנשא אותם למעלה למעלה מכל העולמות, לבל יחול עליהם שום קיטרוג²⁵ - רק רחמים וחסדים מגולים, לכך נאמר **שאו** שהוא לשון נשיאות ראשי²⁶, וזאת אי אפשר אלא על ידי צדיקי הדור שהן כללות נשמות ישראל, והן יכולים לקשר עצמם עם נשמות בני ישראל ולקרב אותם להבורא יתברך שמו, וצדיק כזה - יוכל להשפיע להם קדושה עליונה על ידי שהוא יחד עמם בכנסיה, והן מעוררין את עצמם בעסק תורה או תפילה, והצדיק ההוא שהוא שורש נשמתן מיחד את עצמו בכללות נשמתן ומיחדם במוח שלו, ומקשר אותן בשרשן בעולמות עליונים בנשמתן, ונמצא כלול זה הצדיק בסוד העיבור²⁷. וזהו שאמר משה רבינו ע"ה (במדבר יא יב)²⁸ **הָאֲנָכִי הָרִיתִי (לעם) [אֶת כָּל הָעָם] הָהֵאָה**²⁹, ועל ידי זה ממשיך עליהם קדושה עליונה.

¹⁴ במצרים. אלשיך פרשת שמות: כמו שאמר ז"ל (ילקוט רמז רלד) שאמרו הללו עובדי עבודה זרה והללו וכו'.

¹⁵ מאור עינים במדבר פרשת במדבר: וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' באחד לחודש וגו' לאמר שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו' במספר שמות וגו'. וצריך להבין מהו לאמר שאין שייך כאן לאמר לישראל כיון שהציווי היה למשה לבדו לפקוד את ישראל. אך הענין הוא דכתיב המוציא במספר צבאם (ישעיה מ, כ) שהשי"ת מוציא במספר צבא ישראל וא"א שיחסר שום א' מהם ח"ו שמוכרחים להיות תמיד שלמים ... כללא דמלתא א"א שיחסר שום א' מישראל ואפילו נשמות שנפלו דהיינו נשמות הרשעים א"א שיאבדו ח"ו והוא יתברך הוסיב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח שיתגלגל כמה פעמים עד שיתוקנו ויתעלו. והנה ישראל היו אז נשמות נפולין כי כשעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן (יבמות קג ב) וכשעשו את העגל חזרה הזוהמא למקומה ולכן אמר הכתוב וידבר ה' וגו' לאמר לישראל שאו את ראש כל עדת בני ישראל שכולם מוכרחים להנשא ולהתעלות אף שנפלו למשפחותם לשרשם לבית אבותם כי אנחנו חלק מהאבות וצריכים להגיע למעשה אבות במספר שמות כנ"ל שהשם הוא השורש. כל זכר לגולגלותם ר"ל שיהיו צריכין להתגלגל כמה פעמים עד שיתוקנו ולמה להם להתגלגל הלא טוב שיתקנו עצמם בפעם הראשון.

¹⁶ חמושים עלו - אחד מחמישה

¹⁷ קהלת רבה (וילנא) פרשה א: א [ד] דור הולך ודור בא, ר' יודן בשם ר' לוי אומר אין לך בכל יום ויום שאין נולדין בו ששים רבוא ומתים בו ששים רבוא ומה טעם דור הולך ודור בא, וזרח השמש ובא השמש, ר' ברכיה ור' יעקב בר אבונא ור' חייא בר אבא בשם ר' לוי בר סוסי משזרח השמש ובא השמש דור הולך ודור בא, ומניין לדור שהוא ששים רבוא, שנאמר (דברים א') אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה ואותו הדור ששים רבוא היה.

¹⁸ במדבר פרק א: (מו) וַיְהִי כֹל-הַפְּקוּדִים שֶׁשֶׁמֶאֱזוּת אֶלְךָ וַיִּשְׁלַט אֲלֵיכֶם וְחָמַשׁ מֵאוֹת וְחָמֵשִׁים:

¹⁹ ספר עשרה מאמרות - מאמר א' כל ח' - חלק א סימן ג: מי שהוא עקר אינו כדאי להמנות עם לגיונותיו של מלך מלכי המלכים אלא אם כן השלים חקו פעם אחרת כבן עזאי כמו שיבא ומזה הטעם היו פקודי משה ראשי משפחות בלבד ועליהם נאמר לגולגלותם שהיה משה רבינו ע"ה צופה ברוח הקדש מנין הטפין שבראש כל אחד ואחד כמו שכתב החכם ז"ל בפירושו על התורה ואמר שכל מי שהיה עתיד הוא לבדו להעמיד ששים רבוא היה נמנה ראש משפחה

²⁰ במדבר רבה (וילנא) פרשה ג סימן ו: שאע"פ שהיו ישראל עובדי עבודת כוכבים במצרים שבטו של לוי היו עובדין להקב"ה ומלין עצמן

²¹ במדבר פרק א: (יז) וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְבּוּ בְּשֵׁמֹת:

²² במדבר פרק א: (מד) אֵלֶּה הַפְּקוּדִים אֲשֶׁר פִּקַּד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְנִשְׂיָאֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר אִישׁ אִישׁ אֶחָד לְבֵית-אֲבֹתָיו הָיוּ:

²³ במדבר פרק ג פסוק טז: וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה עַל-פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה:

²⁴ רש"י: (טז) על פי ה' - **אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא היאך אני נכנס לבתי כלם ולתוך אהליהם לדעת מנין יונקיהם.** אמר לו הקדוש ברוך הוא עשה אתה את שלך ואני אעשה את שלי. **הלך משה ועמד על פתח האהל והשכינה מקדמת לפניו, ובת קול יוצאת מן האהל ואומרת כך וכך תינקות יש באהל זה,** לכך נאמר על פי ה':

²⁵ בעולמות התחתונים יש קטרוג אבל בעולמות העליונים יש רק חסד ורחמים

²⁶ פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) במדבר דף פא עמוד ב: שאו את ראש. עשו להם הרמת ראש להודיע לכל באי העולם שהם מתיחסים מכל אומה ולשון.

נועם אלימלך במדבר פרשת במדבר: שאו את ראש כו', שהשם יתברך ברוך הוא אמר למשה רבינו עליו השלום להעלות את כל בני ישראל כל אחד לפי מדרגתו א', למשפחותם כו', היינו מדרגת צדיק מחמת זכות וכבוד אבותיו ב', במספר שמות כנ"ל ג', לגלגלותם, היינו צדיק על ידי גלגול ראשון שהיה גם כן צדיק בעת ההיא וקל להבין*

²⁷ סוד הגלגולים כדי לתקן ולהתקן במה שפגמו

²⁸ במדבר פרק יא פסוק יב (בהעלותך): **הָאֲנָכִי הָרִיתִי אֶת כָּל-הָעָם הַזֶּה אִם-אֲנֹכִי יִלְדְתִיהוּ כִּי-תֹאמַר אֵלַי שְׂאֵהוּ בְחִיקְךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֱמֹן אֶת-הַיֶּיֶךָ** על הַאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעַת לְאֲבֹתָיו:

²⁹ ספר פרדס רמונים - שער ח פרק כב: במרע"ה ... שהיה כלול מס"ר ... ולכן הוציא ממצרים ס' ריבוא. ועליו נאמר אשה אחת ילדה ס' רבוא בכרס אחד. ועל זה רמזו שקול משה כנגד כל ישראל. ועל זה אמר (במדבר יא כא) שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב. כי עמו ממש היו ממנו

אבל מי שאין לו התעוררות מעצמו כלל שהצדיק יוכל לקבל אותו בסוד העיבור - לזה אינו יכול לנשא ולהמשיך עליו קדושה עליונה, לכן צוה הקדוש ברוך הוא את משה ואהרן **שאו את ראש כל עדת בני ישראל** רצה לומר, שהם היו כללות נשמות כל ישראל - צוה הקדוש ברוך הוא שהם ינשאו את ישראל למעלה מכל העולמות וימשכו עליהם קדושות עליונות, ואז לא יחול עליהם שום קיטרוג - רק רחמים וחסדים גדולים ומגולים. ואמר הכתוב **ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו** הוא רצה לומר, שנשיא כל שבט ושבט הוא הכללות של שבטו³⁰, והוא יכול לדבק עצמו עם שבטו ולקבל אותם במוח שלו בסוד העיבור³¹.

לכן כתיב אחר כך **ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות רצה לומר, שלקחו את האנשים אשר קיבלו את נשמות ישראל בסוד העיבור, כדי לגדלם ולהשפיע עליהם קדושות עליונות. וזהו אשר נקבו בשמות לשון ינוקבא³² רצה לומר, כנקבה המקבלת את העיבור כדי לגדלו³³. ואחר הפקידה כתיב **אלה הפקודים אשר פקד משה וגו' איש אחד לבית אבותיו היו** רצה לומר, **שאיש אחד** היה מקבל נשמות **בית אבותיו** בסוד העיבור כדי להמשיך עליהם קדושות עליונות וחסדים מגולים, לכן כתיב **היו** - שכל נשיא השבט נכלל בו כל השבט. וזהו **איש אחד לבית אבותיו** היו כמובן כנ"ל³⁴.**

יצאו ובו היו כלולים, ולכן כלם ינקו ממנו תורה. ועל זה רמז (שם שם יב) האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתי. כי הגם שהם כלולים בו, עכ"ל אין אנכי הרה מהם שהוא רומז כנגד השכינה המתעברת מהם. וגם אין אנכי המוליד אותם כנגד הת"ת שהוא האב המוליד.
³⁰ רש"י במדבר פרק כא (חקת): (כא) וישלח ישראל מלאכים - ובמקום אחר תולה השליחות במשה, שנאמר (דברים ב, כו) ואשלח מלאכים ממדבר קדמות, וכן (במדבר כ, יד) וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום, וביפתח הוא אומר (שופטים יא, יז) וישלח ישראל מלאכים אל מלך אדום וגו', הכתובים הללו צריכים זה לזה, זה נועל וזה פותח, **שמשה הוא ישראל וישראל הם משה, לומר לך שנשיא הדור הוא ככל הדור, כי הנשיא הוא הכל:**

³¹ ובזה מיושב לשון לבית אבותיו הוא ולא נאמר לבית אבותיו יהיה לרמוז כי הנשיא הוא יכול לכלול את נשמות כל שבטו

³² זוהר: של מי שמקבל הוא נקבה של המקום שממנו מקבל

³³ ומיושב הלשון אשר נקבו בשמות ולא נאמר אשר נתפרשו השמות לרמוז שנשיא הוא כבחינת נקבה והוא מגדל את בני שבטו ומשפיע עליהם קדושה

³⁴ שיתפרש שינוי לשון יחיד איש אחד ללשון רבים היו לרמוז שהנשיא לבדו הוא הכללות של כל שבטו